

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **M. B.**

uniewinnionej od czynu z art. 261 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 29 maja 2025 r.

wniosku obrońcy uniewinnionej

o wyłączenie sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie II KK 440/23,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1

Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w
sprawie o sygn. akt II KK 440/23.**

UZASADNIENIE

W sprawie zawistej w Sądzie Najwyższym i zarejestrowanej pod sygn. II KK 440/23 przedmiotem rozpoznania jest wniesiona na niekorzyść M. B. kasacja prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt IX Ka 592/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 13 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 424/22 i uniewinniającego oskarżoną od czynu z art. 261 k.k.

Po wyłączeniu, na wniosek obrońcy uniewinnionej, od udziału w niniejszej sprawie sędziego Igora Zgolińskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18

grudnia 2023 r., KRI 316), sędziego Ryszarda Witkowskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., KRI 353) i sędziego Anny Dziergawki (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2024 r., KRI 381), rozpoznanie kasacji przydzielone zostało do rozpoznania – zarządzeniem z dnia 4 kwietnia 2024 r. – sędziemu Antoniemu Bojańczykowi.

Obrońca uniewinnionej M. B. złożył wniosek o wyłączenie od udziału w tej sprawie również sędziego Antoniego Bojańczyka wskazując w szczególności na sposób jego powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego i to w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 -dalej w tekście ustawa o KRS z 2017 r.) oraz odwołując się m.in. do uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNC 2020 r., z. 4, poz. 34) i innych orzeczeń Sądu Najwyższego, w tym wyłączających tego sędziego od rozpoznawania spraw kasacyjnych (postanowienia: z dnia 28 października 2021 r., III KK 237/21; z dnia 26 października 2023 r., II KK 82/23), a także do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) oceniającego negatywnie, w świetle kryterium „sądu przewidzianego w ustawie”, podobnie jak była Izbę Dyscyplinarną, również Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Wniosek ten (KRI 421) do chwili obecnej nie został rozpoznany z uwagi na złożone skutecznie wnioski obrońcy: o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Antoniego Bojańczyka sędziego Małgorzaty Bednarek (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2025 r., KRI 618) i sędziego Pawła Kołodziejskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2025 r., KRI 1005), po wcześniejszych postanowieniach Sądu Najwyższego w przedmiocie wyłączenia sędziego Pawła Kołodziejskiego i sędziego Marka Motuka od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Małgorzaty Bednarek od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Antoniego Bojańczyka (odpowiednio: z dnia 23 stycznia 2025 r., KRI 753 i z dnia 6 marca 2025 r., KRI 843).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie II KK 440/23 sędziego Antoniego Bojańczyka zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy w tym składzie podtrzymuje pogląd o konieczności wyłączenia od rozpoznawania spraw zawisłych w Sądzie Najwyższym, osób powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą o KRS z 2017 r., podzielając przy tym w całej rozciągłości argumentację obrońcy skazanego zawartą w złożonym przez niego i podlegającym obecnemu rozpoznaniu wniosku o wyłączenie, która jest kompleksowa i uwzględnia wszystkie związane z powodami konieczności wydania takiej decyzji procesowej okoliczności tak natury faktycznej jak i prawnej.

Sąd Najwyższy podtrzymuje także swoje wcześniejsze stanowisko wyrażone m.in. w postanowieniach z dnia 26 lipca 2024 r., III KK 608/23 (KRI 525) i z dnia 6 września 2024 r., II KK 564/23 (KRI 555) oraz zawartą w tych orzeczeniach motywację wskazującą na konieczność wyłączenia sędziego Antoniego Bojańczyka od rozpoznawania spraw kasacyjnych, z uwagi na ewentualne konsekwencje braku takiego wyłączenia na gruncie przepisów polskiej procedury karnej (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), jak i na gruncie regulacji traktatowych dających podstawę do rozważania takiej okoliczności jako naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC, na co wskazują liczne orzeczenia ETPCz (zob. wyroki – z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce* [skarga nr 43447/19], z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce* [skargi nr 49868/19 i 57511/19], z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce* [skarga nr 1469/20], z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce* [skarga 43572/18] oraz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce* [skarga nr 50849/21]) oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zob. np. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19 i z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21), co w konsekwencji może spowodować odpowiedzialność finansową Rzeczypospolitej Polskiej w wypadku wniesienia i to z większym niż duże prawdopodobieństwem, skutecznej skargi do ETPCz.

Bezspornym jest również i to, na co trafnie zwraca uwagę autor wniosku, że sędzia Antoni Bojańczyk nie tylko powołany został na stanowisko sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z

2017 r., niespełniającej konwencyjnego wymogu organu niezależnego, ale nadto powołanie to nastąpiło do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, a więc do organu mającego *de facto* charakter „sądu specjalnego”, o czym w sposób jednoznaczny wypowiadał się już Europejski Trybunał Praw Człowieka, ostatnio w cytowanym wyżej wyroku z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*. W konsekwencji nie można było również pominąć – w kontekście prowadzonych w tym miejscu rozważań – okoliczności, które doprowadziły do jego obecnego orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego, a więc przeniesienie go do legalnej Izby Sądu Najwyższego decyzją osoby pełniącą funkcję Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w sposób stanowiący ominięcie wymogów określonych w art. 179 Konstytucji RP (zob. postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., II KK 82/23; z dnia 7 marca 2024 r., IV KK 571/23). Sąd Najwyższy w tym składzie wyrażony w powołanych wyżej orzeczeniach pogląd w pełni podziela, uznając za uzasadnione stwierdzenie, iż akty nominacji na stanowiska w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, jako organie, który w powołanych już w tym uzasadnieniu orzeczeniach ETPCz i TSUE uznany został za organ niespełniający konstytucyjnego i konwencyjnego wymogu sądu niezależnego i bezstronnego „ustanowionego ustawą”, podjęte przez Prezydenta RP wyłącznie w ramach konkursu na stanowiska w tej Izbie, nie obejmują powołania do każdej innej Izby Sądu Najwyższego i tym samym nie wywołują skutków związanych z takim powołaniem. Wadliwość tego powołania nie może prowadzić do usankcjonowania pierwotnej wady, a tym bardziej uprawniać do orzekania w innych Izbach Sądu Najwyższego. Ta pierwotna wadliwość powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w konkursie do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie może być również w drodze wtórnych, mających charakter techniczny zabiegów, konwalidowana. Skutek taki (konwalidacja) mógłby zostać osiągnięty wyłącznie poprzez przeprowadzenie prawidłowej procedury powołania i to powołania do prawidłowo ukształtowanego sądu.

Mając na uwadze całokształt poczynionych wyżej rozważań uwzględnienie wniosku obrońcy M. B. o wyłączenie od udziału w sprawie II KK 440/23 sędziego Antoniego Bojańczyka uznać należało za konieczne.

[SOP]

[r.g.]